

[Kirsten Sparre Andersen.]

to spørgsmål, der rejser sig: hvad er narkotika, og hvad er misbrug?

Det er gået op for mig, at det ikke er nikotin og alkohol, vi skal debattere i dag, selv om man ud fra forskellige kriterier kan diskutere deres tilhørsforhold til narkotikagruppen. Jeg mener egentlig, at vi i dag havde haft større brug for en debat om alkohol, da forbruget i de sidste år er steget voldsomt og antallet af alkoholmisbrugere, de egentlige alkoholikere, er mindst ti gange større end antallet af narkomisbrugere. Desuden er nye og navnlig yngre grupper i de sidste år ved at komme ud i et alkoholforbrug, der kan føre til misbrug, hvis man ikke i tide sætter ind med oplysning og eventuel behandling, og jeg er da glad for, at venstres initiativ med at få narko-konsulenternes virkefelt udvidet er virkeliggjort.

Jeg har tidligere gjort mig til talsmand for en tværpolitisk og ufanatisk drøftelse af vort alkoholproblem, og for nylig sluttede man sig fra flere partiers side til denne tanke, da fru Mette Madsen gentog venstres ønske på dette område. Jeg regner derfor med, at en sådan debat vil finde sted tidligt i næste folketingssamling.

De egentlige narkotikapræparater kan henregnes til tre eller fire grupper: opiaternerne, hallucinogenerne, hashish, som er en art hallucinogen, og de opkvikkende og smertestillende medikamenter som amfetamin og barbiturater. Allerede ved at nævne de tre eller fire typer af narkotika har man vist, at det ikke er helt nemt at skelne entydigt mellem brug og misbrug af narkotika. Hvor når går en læges ordination af et beroligende middel over fra at være brug til at være misbrug? Der kan næppe trækkes nogen fast grænse. Vi kan blot konstatere, at brugen af disse præparater er steget stærkt, og vi har lægers ord for, at det ikke er i helt få tilfælde, der er tale om et egentligt pillemisbrug. Men nu håber jeg ikke, at indenrigsministerens lige omtalte initiativ med hensyn til at få lægerne til at vise mere agtpågivenhed vil få samme konsekvens, som det fik i Sverige for 5-6 år siden, hvor de, der fik mindre narkotika, var gamle mennesker, der lå og skulle dø. Det er ikke det, vi skal frem til.

De smertestillende midler af morfingruppen var tidligere de eneste præparater, vi

kendte her i landet, der førte til misbrug. De fleste misbrugere tilhørte sundhedspersonale, der havde let ved at skaffe sig morfin, eller langvarigt syge, der var kommet ind på et misbrug i forbindelse med deres sygdom. Problemet var for den enkelte og dennes pårørende alvorligt og ofte tragisk, men for samfundet som helhed var det ikke større, end at man uden for stor opmærksomhed kunne prøve at finde frem til en løsning i hvert enkelt tilfælde.

Først med cannabispræparaternes fremkomst efter midten af 1960'erne fik vi her i landet et narkotika-problem af et sådant omfang, at det virkelig forskrækkede befolkningen, og man forlangte, at der omgående blev truffet forholdsregler til at imødegå dette problem.

Der var mange grunde til, at folk blev bange. Én grund var, at problemet voksede med næsten eksplosionsagtig hast, og at det i overvejende grad var de yngste aldersgrupper, der blev misbrugere. Det viste sig endvidere hurtigt, at der i kølvandet på cannabispræparaterne eller hash kom en række endnu alvorligere narkotika. En del hashmisbrugere begyndte at eksperimentere med andre og stærkere stoffer. Det stof, som blev mest almindeligt som afløser for eller i forbindelse med hash, var og er morfinbase, og det er også i dag de to mest udbredte narkotika her i landet og de to stoffer, man i almindelighed tænker på, når man taler om narkotikamisbrug. Jeg vil derfor i resten af mit indlæg koncentrere mig om disse narkotika.

Da hashen kom her til landet som et modefænomen fra USA i forbindelse med ungdomsoprøret, vidste man meget lidt om dens virkninger. Den havde en kort overgang i slutningen af forrige århundrede været brugt som smertestillende medikament, men det er først for få år siden, man fik renfremstillet det mest aktive stof i hashishen, og man kender stadig ikke alle eventuelle virksomme stoffer. Desuden ved vi i dag, at der er mange forskellige styrker af hash, og at hashen ændrer karakter ved henstand, idet der er tale om en vis iltning.

Denne uvidenhed om stoffet, da det kom her til landet, havde to konsekvenser: en gruppe af såkaldt avancerede så en eller anden for mig temmelig dunkel sammenhæng med en almindelig protestholdning